

Tužilaštvo Bosne i Hercegovine

n/r Glavne Tužiteljice

PODNOŠILAC PRIJAVE:	Premijer Vlade Kantona Sarajevo, Ul. Dž. R. Čauševića 1., 71 000 Sarajevo
OSUMNJIČENI:	1.Pripadnici Ravnogorskog pokreta Višegrad, kao organizatori obilježavanja godišnjice hapšenja Dragoljuba Draže Mihajlovića 2. NN lica, kao lica koja su izvikavala parole i pjevali pjesme koje su sadržavale prijetnje usmjerene protiv života i tijela na nacionalnoj i vjerskoj osnovi, 3. NN lica, kao odgovorna lica koja su propustila poduzeti propisane mjere i radnje sa ciljem sprječavanja okupljanja koje u sebi ima obilježja krivičnog djela
PREDMET:	Krivična prijava

Na osnovu čl. 213. i čl. 215. Zakona o krivičnom postupku BiH („Sl. gl. BiH“, broi: 3/03, 32/03, 36/03, 26/04, 63/04, 13/05, 48/05, 46/06, 76/06, 29/07, 32/07, 53/07, 76/07, 15/08, 58/08, 12/09, 16/09, 93/09, 72/13 u daljnjem tekstu: ZKP BiH) i člana 145a. Krivičnog zakona BiH („Sl. gl. BiH“ 3/2003, 32/2003 - ispr., 37/2003, 54/2004, 61/2004, 30/2005, 53/2006, 55/2006, 8/2010, 47/2014, 22/2015, 40/2015 i 35/2018 u daljnjem tekstu: KZ BiH), kao Premijer Vlade Kantona Sarajevo, podnosim

Krivičnu prijavu

1.protiv, Pripadnika Ravnogorskog pokreta Višegrad kao organizatori

zbog toga što su, organizovali obilježavanje godišnjice hapšenja Dragoljuba Draže Mihajlovića;

čime su, javno izazivali, odnosno raspirivali nacionalnu, rasnu ili vjersku mržnju, razdor ili netrpeljivost među konstitutivnim narodima i ostalima, kao i drugima koji žive ili borave u Bosni i Hercegovini,

na osnovu čega postoje osnovi sumnje da su počinili krivično djelo iz člana 145a. u vezi sa članom 35. KZ BiH-a.

2.protiv, NN lica,

zbog toga što su javno izvikivali parole i pjevali pjesme koje u sebi sadrže upućivanje ozbiljnih prijetnji po život ili tijelo osoba druge nacionalnosti,

čime su, direktno izvršili izazivanje odnosno raspirivanje nacionalne, rasne ili vjerske mržnje, razdora ili netrpeljivosti među konstitutivnim narodima i ostalima, kao i drugima koji žive ili borave u Bosni i Hercegovini,

na osnovu čega postoje osnovi sumnje da su počinili krivično djelo iz člana 145a. u vezi sa članom 35. KZ BiH-a.

3. protiv NN lica,

zbog toga što su, kao odgovorna lica propustili poduzeti propisane mjere i radnje sa ciljem sprječavanja okupljanja koje u sebi ima obilježja krivičnog djela

čime su, prvoprijavljenim direktno omogućili javno izazivanje, odnosno raspirivanje nacionalne, rasne ili vjerske mržnje, razdor ili netrpeljivost među konstitutivnim narodima i ostalima, kao i drugima koji žive ili borave u Bosni i Hercegovini,

na osnovu čega postoje osnovi sumnje da su počinili krivično djelo iz člana 224. KZ BiH u vezi člana 21 KZ BiH, a sve u vezi sa članom 31. KZ BiH-a.

O b r a z l o ž e n j e

- **Činjenice krivičnog slučaja**

Ad.1. U Višegradu je dana 10.03.2019. godine, Udruženje Ravnogorski pokret Višegrad, uz prethodnu javnu najavu, organizovalo javno okupljanje i postrojavanje pripadnika Ravnogorskog pokreta u Višegradu, povodom obilježavanja godišnjice hapšenja osuđenog četničkog generala i ratnog zločinca Dragoljuba Draže Mihailovića.

Ad.2. Okupljanje i slavljenje lika i djela Draže Mihailovića predstavlja javno izazivanje nacionalne i vjerske mržnje i netrpeljivosti. O ovome najbolje svjedoče nesporni historijski fakti od kojih ćemo u ovoj krivičnoj prijavi navesti samo neke. U septembru 1941. Mihailović je dostavio izbjegličkoj vladi u Londonu program četničkog pokreta tijekom i po završetku II. svjetskog rata u kojem se zalaže da se *“omeđe de facto srpske zemlje i učini da u njima ostane samo srpski živalj”*, da se *“u srpskoj jedinici kao naročito težak problem uzme pitanje muslimana i po mogućnosti riješi u toj fazi...”*, kao i da se *“posebno ima u vidu brzo i radikalno čišćenje gradova i njihovo popunjenje svježim srpskim elementom”*. Iste godine, u decembru, Mihailović svojim zapovjednicima izdaje instrukcije kojim nalaže *“stvaranje veliku Jugoslavije i u njoj velike Srbije, etnički čiste i u granicama predratne Srbije, Crne Gore, Bosne i Hercegovine, Srema, Banata i Bačke...”*, zatim *“čišćenje državne teritorije od svih narodnih manjina i nacionalnih elemenata”*, kao i *“stvaranje neposredno zajedničke granice između Srbije i Crne Gore, kao i između Srbije i Slovenačke, čišćenjem Sandžaka od muslimanskog živilja, a Bosne i Hercegovine od muslimanskog i katoličkog živilja...”*.

Mihailović je 15. 07. 1946. godine osuđen zbog krivičnih djela izdaje, ratnih zločina kao i zbog krivičnog djela *„organizovanje oružanih bandi u cilju nasilnog obaranja postojećeg državnog uređenja“*.

Ad.3. Oživotvorenju programa i ciljeva četničkog pokreta imali smo prilike svjedočiti upravo na mjestu gdje je 10.03.2019. godine izvršeno javno okupljanje i postrojavanje

pripadnika Ravnogorskog pokreta u Višegradu. Podsjećanja radi, a zbog istovrsnih krivičnih djela za koja je 1946. godine osuđen i Mihailović, počinjenih u periodu 1992-1995 upravo na području Višegrada, od strane Haškog tribunala i Suda BiH, na dugogodišnje kazne zatvora, presuđeno je osam lica, i to pod optužbama da su počinili ili pomagali i podržavali progon, ubistvo, istrebljenje, okrutno postupanje i nehumana djela, kao zločine protiv čovječnosti i ratne zločine

Ad.4. Slavljenje i veličanje lika i djela Mihajlovića predstavlja kontinuitet zagovaranja politike etničkog čišćenja, odnosno nesumnjivo predstavlja javno izazivanje nacionalne i vjerske mržnje i netrpeljivosti, uslovljeno isključivo predrasudom prema određenim kategorijama stanovništva samo na osnovu njihovog nacionalnog i vjerskog identiteta. Iz prednje izloženog, a obzirom na djela i politike koje je zagovarao Mihajlović, a koje su svoj kontinuitet doživjele i na području Višegrada u periodu 1992-1995, nema sumnje da su prvoprijavljeni imali jasnu svijest da okupljanje sa ciljem veličanja lika i djela prednje pomenutog izaziva nacionalnu i vjersku mržnju, netrpeljivost i razdor među konstitutivnim narodima, te da su upravo sa umišljajem da javno izazovu i raspiruju takvu mržnju i netrpeljivost, prvoprijavljeni i postupali, a drugoprijavljeni propustili poduzeti zakonom propisane mjere sa ciljem onemogućavanja okupljanja koje u sebi ima obilježja krivičnog djela. Svijest i namjeru javnog izazivanja netrpeljivosti kroz veličanje u ranijim periodima počinjenih ratnih zločina protiv čovječnosti potvrđuje i pjevanje stihova "Biće opet pakao i krvava Drina, evo idu četnici sa srpskih planina..." (<https://www.klix.ba/vijesti/bih/cetnici-se-okupili-u-visegradu-crne-uniforme-ravnogorske-zastave-i-cvijece-za-zlocince/190310018>), aludirajući i zazivajući ponavljanje zločina, što izaziva posebno uznemirenje i strah javnosti, a specijalno dijela stanovništva Višegrada, koje se nakon progona u periodu 1992-1995, vratilo svojim kućama.

Ovdje ističemo i kako se namjera organizatora, odnosno pripadnika Ravnogorskog pokreta Višegrad, jasno vidi iz činjenice da je izvršeno „*postrojavanje*“. Postrojavanje kao pojam zasigurno ne pripada pojmu „javnog okupljanja“ kako ga poznaje npr. Europska konvencija o ljudskim pravima. Riječ je o pojmu iz voine terminologije, koji podrazumijevanja „stavljanje koga u stroj“, odnosno kreiranje određene formacije, u svrhu što efikasnijeg provođenja zapovijedi i ostvarivanja zacrtanih ciljeva.

Naglašavamo kako ovakve reminiscencije na nemile događaje iz 1992. godine i kasnije, i jasne aluzije na kojeikakve paravojne formacije koje su djelovale i na području Višegrada, zasigurno značajno pridonose izazivanju, odnosno raspirivanju nacionalne, rasne ili vjerske mržnje među građanima Bosne i Hercegovine.

Također, upućujemo Tužilaštvo na veliku količinu materijalnih dokaza, fotografija, snimaka i izjava koje su dostupni i putem medija, a putem kojih Tužilaštvo nesporno može utvrditi direktne izvršioce ovog krivičnog djela.

- **Krivičnopravni osnov**

Ad.5. U članu 145a. stav 1. KZ BiH, krivično djelo izazivanja nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora i netrpeljivosti, definisano je na sljedeći način:

Ko javno izaziva ili raspiruje nacionalnu, rasnu ili vjersku mržnju, razdor ili netrpeljivost među konstitutivnim narodima i ostalima, kao i drugima koji žive ili borave u Bosni i Hercegovini, kazniće se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

Smatramo da postoje osnovi sumnje da su osumnjičeni, počinili krivično djelo izazivanja nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora i netrpeljivosti iz člana 145a. stav 1., u vezi sa članom 35 KZ BiH.

U članu 35. KZ BiH umišljaj je definisan na sljedeći način:

- (1) Krivično djelo može biti učinjeno s direktnim ili eventualnim umišljajem.
- (2) Počinilac postupa s direktnim umišljajem kada je bio svjestan svog djela i htio njegovo učinjenje.
- (3) Počinilac postupa s eventualnim umišljajem kada je bio svjestan da zbog njegovog činjenja ili nečinjenja može nastupiti zabranjena posljedica, ali je pristao na njeno nastupanje.

Shodno navedenom, a u kontekstu predmetnog slučaja, za izvršenje krivičnog djela izazivanja nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora i netrpeljivosti, potrebno je dokazati da su osumnjičeni (a) sa umišljajem usmjerenim na, (b) izazivanje ili raspirivanje (c) rasne ili vjerske mržnje, razdora ili netrpeljivosti među konstitutivnim narodima i ostalima, kao i drugima koji žive ili borave u Bosni i Hercegovini, (d) kao i da su navedene radnje izvršenja počinili javno.

Radnje izvršenja ovog krivičnog djela postavljene su alternativno, kao izazivanje ili raspirivanje mržnje razdora ili netrpeljivosti.

a) Mržnja kao spremnost da se drugom nanese neko zlo, odnosno pobuda za činjenje krivičnog djela, koja je u cjelini ili djelimično zasnovana na razlikama po osnovu etničkog ili nacionalnog porijekla, vjerskih uvjerenja i dr.; b) razdor koji se izražava u razdvojenosti, izolaciji ili negiranju svake solidarnosti, i c) netrpeljivost kao osjećanje koje se izražava u odbojnom i netolerantnom stavu jedne nacionalne, rasne ili vjerske grupe lica prema drugim grupama. Raspirivanje mržnje pretpostavlja da mržnja već postoji u manjem intenzitetu, kao latentno stanje, koje se dodatno intenzivira.

Krivično djelo može se izvršiti samo s namjerom (dolus).

Nesporno je da je ovo krivično djelo učinjeno da direktnim umišljajem, a što možemo zaključiti iz priloženih dokaza.

- **Pozitivnopravne obaveze BiH u odnosu na sprječavanje svih oblika rasne diskriminacije**

Ad.6. Odredbom člana 4. Međunarodne konvencije o sprječavanju svih oblika rasne diskriminacije jasno je propisano da sve države članice osuđuju svaku propagandu i sve organizacije koje se rukovode idejama ili teorijama zasnovanim na superiornosti neke rase ili grupe lica izvjesne boje ili izvjesnog etničkog porijekla ili koje žele da opravdaju ili podrže svaki oblik rasne mržnje ili diskriminacije; one se obavezuju da bez odlaganja usvoje pozitivne mjere koje imaju za cilj da ukinu svako podsticanje na takvu diskriminaciju, ili na svako djelo diskriminacije.

Napominjemo kako je članom 1. Međunarodne konvencije o sprječavanju svih oblika rasne diskriminacije predviđeno:

U ovoj konvenciji izraz "rasna diskriminacija" odnosi se na svako razlikovanje, isključivanje, ograničavanje ili davanje prvenstva koje se zasniva na rasi, boji, precima, nacionalnom ili etničkom porijeklu [...]

Dakle, poštivajući citiranu Međunarodnu konvenciju koja je obavezujuća za primjenu i u Bosni i Hercegovini, ali i domaće zakonodavstvo, drugoprijavljeni su imali obavezu da zabrane djelovanje udruženja Ravnogorski pokret, zbog promovisanja zabranjenih ciljeva, kao i da zabrane okupljanje Ravnogorskog pokreta, iz razloga svega prednje navedenog, na dan 10.03.2019. godine, za koji je postojala prethodna najava u javnosti, pa su o tome nesumnjivo imali saznanje.

Ad.7. Uzimajući u obzir gore navedeno predlažemo da Tužilaštvo Bosne i Hercegovine provede istragu, te podigne optužnicu protiv osumnjičenih lica. Osim toga, predlažemo da Tužilaštvo BiH još u fazi istrage donese Prijedlog za određivanje pritvora licima za koje postoji osnovana sumnja da su počinili naprijed navedena krivična djela. Naime, osim nesporno utvrđenog postojanja osnovane sumnje da su navedena lica počinila krivično djelo iz člana 145a stav 1. KZ BiH, u ovom konkretnom slučaju postoje i „posebni pritvorski razlozi“ iz člana 132. stav 1. točka c). Nesumnjivo je da postoje okolnosti koje ukazuju na opravdanu bojazan da će navedena lica ponoviti istovjetno krivično djelo. Ta

Ad.8. Na kraju ukazujemo da Tužilaštvo Bosne i Hercegovine ovdje nema samo obavezu provođenja istrage zbog jednog konkretnog slučaja izazivanja ili raspirivanja nacionalne, rasne ili vjerske mržnje, razdora ili netrpeljivosti među konstitutivnim narodima i ostalima, kao i drugima koji žive ili borave u Bosni i Hercegovini!

U konkretnom slučaju, zbog njegove pozadine, Tužilaštvo BiH mora imati društveno odgovornu ulogu, kako bi preventivno i edukativno djelovala u društvu i državi, a to je da ukaže kako:

- je u državi Bosni i Hercegovini, zasnovanoj na različitostima među njenim građanima, na snazi nulta stopa tolerancije na fašizam, kao i na sve pojavne oblike usmjerene ka oživljavanju te poražene ideologije;
- su institucije vlasti Bosne i Hercegovine, spremne pravovremeno reagovati na svaki pokušaj, bilo koje grupe pojedinaca, a koji za cilj ima stvaranje mržnje, razdora ili netrpeljivosti među građanima Bosne i Hercegovine;
- su institucije vlasti Bosne i Hercegovine spremne braniti demokratiju, ustavna prava i slobode, kao i osnovna ljudska prava, a u skladu sa tekovinama civiliziranih naroda.

Ako ovo prođe bez profesionalne i promptne istrage, sutra ćemo gledati raznorazna postrojavanja pojedinaca koji sebi za pravo uzimaju određivati tko i koliko smije biti različit od njih koji su se postrojili.

Sarajevo, 11. 03. 2019. godine

Premijer Vlade Kantona Sarajevo
Edin Forto